



Міністерство оборони України

НАКАЗ

начальника Національного університету
оборони України імені Івана Черняховського

22 БЕР 2022

м. Київ

№ 99

Про введення в дію Кодексу про академічну доброчесність у Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського

Відповідно до вимог Законів України “Про вищу освіту”, “Про освіту”, розділу 5 Статуту Національного університету оборони України імені Івана Черняховського та на виконання рішення Вченої ради університету від 31 січня 2022 року (протокол № 1) **н а к а з у ю:**

1. Ввести в дію Кодекс про академічну доброчесність у Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського, затверджений Вченою радою університету 31 січня 2022 року, що додається.

2. Контроль за виконанням наказу покласти на першого заступника начальника університету.

3. Наказ довести згідно з розрахунком доведення.

Начальник Національного університету
оборони України імені Івана Черняховського
генерал-лейтенант

Анатолій СИРОТЕНКО

Додаток
до наказу начальника Національного
університету оборони України
імені Івана Черняхівського
22 БЕР 2022 № 99

**КОДЕКС ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ
У НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ ІВАНА ЧЕРНЯХОВСЬКОГО**

(Ухвалено Вченою радою Національного університету оборони України імені
Івана Черняхівського протокол №1 від 31 січня 2022 року)

ЗМІСТ

| | |
|---|----|
| 1. Загальні положення | 3 |
| 2. Основні терміни | 3 |
| 3. Правила та норми академічної доброчесності здобувачів вищої освіти та науково- педагогічних працівників | 4 |
| 4. Заходи щодо попередження недотримання правил і норм академічної доброчесності | 5 |
| 5. Відповідальність за порушення правил і норм академічної доброчесності | 5 |
| 6. Порядок перевірки щодо виявлення ознак академічного плагіату | 8 |
| 7. Організація роботи комісії з дотримання правил і норм академічної доброчесності | 9 |
| 8. Права учасників освітнього процесу університету, відносно яких виявлено факт порушення правил і норм академічної доброчесності | 11 |
| 9. Прикінцеві положення | 11 |

1. Загальні положення

1.1. Кодекс про академічну доброчесність Національного університету оборони України імені Івана Черняховського (далі – Кодекс) визначає етичні норми та правила поведінки учасників освітнього процесу та працівників Національного університету оборони України імені Івана Черняховського (далі - Університету), правила і норми дотримання академічної доброчесності, заходи спрямовані на виявлення та попередження недотримання правил академічної доброчесності, норм академічної доброчесності та відповідальність за їх порушення учасниками освітнього процесу Університету, організацію роботи Комісії з дотримання правил і норм академічної доброчесності в Університеті (далі – Комісія), права учасників освітнього процесу, щодо яких виявлено факт порушення правил і норм академічної доброчесності.

1.2. Кодекс про академічну доброчесність Національного університету оборони України імені Івана Черняховського розроблено на підставі Конституції України, законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Про авторське право і суміжні права”, “Про видавничу справу”, “Про запобігання корупції”, Статуту Національного університету оборони України імені Івана Черняховського, а також інших нормативно-правових актів.

1.3. Для забезпечення академічної доброчесності учасники освітнього процесу Університету мають дотримуватися таких принципів:

- верховенства права;
- законності;
- соціальної справедливості;
- пріоритету прав і свобод людини і громадянина;
- науковості;
- професіоналізму та компетентності;
- поваги та взаємної довіри;
- відкритості і прозорості.

1.4. Дотримання норм цього Кодексу обов’язкове для всіх учасників освітнього процесу Університету.

2. Основні терміни

У даному Кодексі основні терміни вживаються у такому значенні:

2.1. Автор – фізична особа, творчою працею якої створено твір.

2.2. Твір – результат інтелектуальної діяльності фізичної особи (осіб), відображений на будь-якому з типів носіїв інформації (паперових, магнітних, відео, електронних, тощо) або викладений у мережі Інтернет (автореферат, дисертаційна робота, монографія, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, магістерська робота, курсова робота, реферат, тощо).

2.3. Плагіат – привласнення авторства на чужий твір або на чуже відкриття, винахід чи раціоналізаторську пропозицію, а також використання у своїх працях чужого твору без посилання на автора.

2.4. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2.5. Унікальність твору (роботи, матеріалу) – співвідношення (%) матеріалу, що не має збігів з іншими публікаціями, до загального об'єму матеріалу.

2.6. Цитата – це порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

2.7. Учасники освітнього процесу – наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти та інші особи, які навчаються в Університеті, фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу на освітньо-професійних програмах, інші працівники Університету.

3. Правила та норми академічної доброчесності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників

3.1. Усі учасники освітнього процесу в Університеті повинні:

3.1. дотримуватися вимог Конституції України, законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Про авторське право і суміжні права”, “Про видавничу справу”, “Про запобігання корупції”, Статуту Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського, нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, чинних наказів та рекомендацій Міністерства освіти і науки України та Міністерства оборони України (Міністра), наказів начальника Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського, які регламентують освітню діяльність, а також інших нормативно-правових актів.

поважати честь, гідність та особисту недоторканність особи, незважаючи на її стать, вік, матеріальний стан, соціальне становище, расову належність, релігійні та політичні переконання чи інші ознаки;

дотримуватися моральних норм і правил етичної поведінки;

відповідально ставитися до своїх обов'язків, вчасно й сумлінно виконувати необхідні навчальні, дослідницькі та робочі завдання;

не вчиняти будь-яких порушень у навчальній, викладацькій, науковій та інших видах діяльності, сприяти їх запобіганню;

спілкуватися в Університеті державною мовою;

запобігати виникненню у своїй діяльності конфлікту інтересів;

надавати достовірну інформацію щодо своєї наукової або навчальної діяльності.

3.2. Для всіх учасників освітнього процесу недопустимим є: приниження людської гідності, утиск або порушень прав людини; недотримання норм Конституції України, чинного законодавства України, а також нормативно-правових актів Університету; допущення порушень академічної доброчесності; порушення освітнього процесу (запізнення, пропуски навчальних занять чи роботи без поважної причини); прояви різних форм агресії щодо учасників освітнього процесу, сексуальні домагання; перевищення повноважень або зловживання становищем під час навчання, трудової діяльності або проведення наукових досліджень; використання службових і родинних зв'язків для отримання нечесної переваги в навчальній, науковій чи трудовій діяльності.

4. Заходи щодо попередження недотримання правил і норм академічної доброчесності

4.1. Для попередження недотримання правил і норм академічної доброчесності учасниками освітнього процесу в Університеті застосовується такі заходи:

- інформування учасників освітнього процесу Університету з нормами цього Положення;
- інформування учасників освітнього процесу Університету з необхідністю дотримання правил і норм академічної доброчесності;
- розповсюдження методичних та інших матеріалів щодо правил дотримання академічної доброчесності;
- посилення контролю з боку керівництва Університету за дотриманням академічної доброчесності учасниками освітнього процесу;
- запровадження навчальних курсів з виховання академічної доброчесності для учасників освітнього процесу;
- перевірка, у тому числі, за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення, наукових, навчальних та методичних робіт на предмет дотримання правил і норм академічної доброчесності.

5. Відповідальність за порушення правил і норм академічної доброчесності

5.1. До порушення правил і норм академічної доброчесності відносяться:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих

текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;

хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ’єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

копіювання та оприлюднення виконаної іншим автором роботи як своєї;

дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до сукупності речень) без належного оформлення цитування;

внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, заміна порядку слів тощо) та відсутність належного оформлення цитування;

парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних оборотів або пропозицій під час використання будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет);

компіляція – процес написання твору, наукової праці на підставі чужих матеріалів без самостійного поглибленого дослідження (вивчення) проблеми та опрацювання джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та “маскуванням” збігів завдяки написанню перехідних речень між скопійованими частинами тексту;

реплікація – процес копіювання даних з одного джерела на багато інших і навпаки, тобто своєрідне “тиражування” інформації без дозволу автора;

реферат – додавання до чужого матеріалу без дозволу автора додаткової інформації (з переробленням раніше оприлюдненого тексту і заміною слів та виразів), компіляція (укладання з кількох чужих матеріалів свого) та редагування без дозволу (сміслового, стилістичного, граматичного правки й скорочення чужого матеріалу);

надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

внесення до списку авторів наукової або навчально-методичної роботи осіб, які не брали участь у його створенні;

використання родинних, службових або іншого ґатунку зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки при складанні будь-якого виду контролю досягнень здобувачів освіти або отримання переваг у роботі.

5.2. Відповідальність за порушення правил і норм академічної доброчесності покладається на учасників освітнього процесу Університету.

5.3. У разі виявлення фактів порушення правил і норм академічної доброчесності учасниками освітнього процесу Університету, уповноваженим керівником структурного підрозділу складається протокол, який підписується трьома педагогічними, науково-педагогічними або науковими працівниками і передається на розгляд Комісії з дотримання правил і норм академічної доброчесності в Університеті.

5.4. У разі виявлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачем освіти Університету, складається заява, яка передається на розгляд Комісії з дотримання правил і норм академічної доброчесності в Університеті.

5.5. Порядок розгляду фактів порушення правил і норм академічної доброчесності учасниками освітнього процесу в Університеті складається з наступних етапів:

проведення службової перевірки відносно учасника (учасників) освітнього процесу Університету, щодо виявленого факту порушення правил і норм академічної доброчесності;

складання висновку за результатами службової перевірки відносно учасника (учасників) освітнього процесу Університету, у якому зазначаються відповідні заходи відповідальності за порушення правил і норм академічної доброчесності;

ознайомлення учасника (учасників) освітнього процесу Університету, відносно якого проводилась службова перевірка, з її результатами, про що складається відповідний акт.

5.6. У разі незгоди з висновками службової перевірки Комісії з дотримання правил і норм академічної доброчесності в Університеті, учасник (учасники) освітнього процесу, відносно якого проводилась така перевірка має право, у триденний термін, після ознайомлення з висновками Комісії подати апеляцію на ім'я начальника Університету.

5.7. Розгляд апеляції здійснюється апеляційною комісією, яка створюється за дорученням начальника Університету, у п'ятиденний термін з дня її створення. До складу комісії включаються найбільш досвідчені педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники.

5.8. Висновки апеляційної комісії оформлюються протоколом засідання апеляційної комісії і подаються до розгляду начальнику Університету, який приймає рішення за результатами її роботи.

5.9. За порушення правил і норм академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники Університету можуть бути притягнені до такої відповідальності:

відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання; позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;

відмова у присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;

відмова щодо участі в конкурсі на зайняття вакантних посад.

5.10. За порушення правил і норм академічної доброчесності здобувачі освіти Університету можуть бути притягнені до такої відповідальності:

попередження;

повторне проходження оцінювання;

повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

відрахування із Університету.

5.11. Перераховані у п.п. 5.9. та 5.10. цього Положення заходи можуть бути застосовані до учасників освітнього процесу Університету одночасно.

6. Порядок перевірки щодо виявлення ознак академічного плагіату

6.1. Перевірці щодо виявлення ознак академічного плагіату підлягають: магістерські (кваліфікаційні) роботи (проекти), навчальні (курсіві, контрольні роботи, реферати тощо);

науково-методичні роботи – підручники, навчальні посібники, курси лекцій, монографії, інші наукові роботи, методичні рекомендації;

наукові роботи – статті, тези доповідей конференцій, семінарів, круглих столів, автореферати і дисертаційні роботи здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук.

6.2. Перевірку зазначених у п. 6.1 цього Положення матеріалів здійснюють:

голови та секретарі спеціалізованих вчених рад Університету – дисертаційні роботи та автореферати здобувачів наукових ступенів;

головні редактори наукових журналів та начальники підрозділів Університету, які організують проведення конференцій, семінарів, круглих столів, тощо – рукописи статей, тези доповідей;

начальники кафедр та відповідальні кваліфіковані науково-педагогічні працівники кафедр (за дорученням начальника), начальники наукових відділів та провідні наукові співробітники (за дорученням начальника) – наукові, науково-методичні, навчально-методичні роботи (підручники, навчальні посібники, курси лекцій), монографії, інші наукові роботи,

методичні рекомендації, що потребують рекомендації Вченої ради Університету до видання, а також дипломні роботи (проекти), навчальні (курсіві та контрольні роботи, реферати тощо), роботи здобувачів ступенів вищої освіти.

6.3. Перевірка на академічний плагіат здійснюється, у тому числі, за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення, що дозволяє створити висновок щодо рівня оригінальності наданих на перевірку матеріалів.

6.4. Перевірка проводиться до подання матеріалів для розгляду до спеціалізованих вчених рад, Вченої ради Університету, редакційної колегії наукового журналу, кафедри.

6.5. Алгоритм перевірки матеріалів на наявність або відсутність ознак академічного плагіату визначається Положенням “про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації в дисертаціях, наукових, навчально - методичних працях, що розробляються в університеті”, яке затверджене наказом начальника Національного університету оборони України від 25 червня 2021 року № 198.

6.6. При проведенні перевірки матеріалів використовується шкала оцінювання (% до загального обсягу матеріалу).

Шкала оцінювання

| Відсоток унікальності | Рекомендації |
|-----------------------|---|
| 1 | 2 |
| 91-100 % | висока оригінальність, робота допускається до захисту або (та) опублікування |
| 71-90 % | середня оригінальність, робота потребує доопрацювання та повторної перевірки |
| 51-70 % | низька оригінальність, робота потребує суттєвого доопрацювання та повторної перевірки |
| 50 % і нижче | низька оригінальність, робота відхиляється без права подальшого розгляду |

7. Організація роботи комісії з дотримання правил і норм академічної доброчесності

7.1. З метою виконання норм цього Кодексу створюється Комісія з дотримання правил і норм академічної доброчесності.

7.2. У своїй діяльності Комісія керується положеннями Конституції України, діючим законодавством України в сфері освіти та вищої освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом

Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського, іншими нормативно-правовими актами Університету, а також нормами цього Кодексу.

7.3. Комісія має право одержувати і розглядати заяви і протоколи про порушення правил і норм академічної доброчесності в Університеті, а також надавати пропозиції керівництву Університету щодо притягнення порушників до відповідальності.

7.4. Склад Комісії затверджується наказом начальника Університету. Строк її повноважень становить три роки.

7.5. До складу комісії входять: голова – заступник начальника університету з навчальної роботи або заступник начальника університету з наукової роботи, заступник голови – начальник (заступник) науково-методичного центру організації освітньої діяльності, члени: начальник науково-методичного центру організації наукової та науково-технічної діяльності (керівник докторантури, ад'юнктури) або його заступник, начальник (заступник) наукового центру проблем виховання доброчесності та запобігання корупції у секторі безпеки та оборони, начальник (заступник) юридичного відділу, по одному представнику від інститутів та центрів. У наказі про затвердження складу Комісії з числа її членів призначається секретар Комісії.

7.6. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання можуть бути чергові та позачергові. Чергові засідання проводяться відповідно до встановленого плану, позачергові засідання скликаються у разі необхідності вирішення нагальних питань.

7.7. Засідання Комісії є легітимним за умови участі не менше 2/3 від її складу.

7.8. На засідання комісії запрошуються заявник та особо відносно якої виявлений факт порушення правил і норм академічної доброчесності.

7.9. За результатами розглянутих Комісією заяв і протоколів складається висновок службової перевірки, який затверджується головою комісії і підписується усіма членами Комісії та секретарем.

7.10. Основні повноваження Комісії:

популяризувати принципи академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу Університету;

ініціювати проведення досліджень з приводу дотримання правил і норм академічної доброчесності;

розробляти пропозиції щодо дотримання правил і норм академічної доброчесності та їх впровадження в освітній процес Університету;

здійснювати консультування щодо недопущення порушення правил і норм академічної доброчесності в Університеті;

використовувати для встановлення фактів порушення правил і норм академічної доброчесності спеціалізоване програмне забезпечення та запрошувати, у разі необхідності, відповідних експертів;

виконувати інші повноваження відповідно до вимог діючого законодавства України.

7.11. Комісія не менше одного разу на рік звітує щодо своєї діяльності, перед вченою радою Університету.

8. Права учасників освітнього процесу університету, відносно яких виявлено факт порушення правил і норм академічної доброчесності

8.1. Особа, відносно якої надійшла заява чи протокол про порушення нею правил і норм академічної доброчесності, має такі права:

ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

бути повідомленою про дату, час і місце розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до відповідальності;

оскаржити рішення про притягнення до відповідальності за порушення норм академічної доброчесності.

9. Прикінцеві положення

9.1. Кодекс про академічну доброчесність Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського затверджується Вченою радою Університету.

9.2. Кодекс набирає чинності з моменту схвалення його Вченою радою та затвердження наказом начальника Університету.

9.3. Учасники освітнього процесу Університету повинні бути ознайомлені з нормами цього Кодексу після його затвердження та оприлюднення, а в подальшому - при прийомі на роботу та протягом місяця з моменту зарахування на навчання.

9.4. Учасники освітнього процесу Університету повинні знати і дотримуватися норм цього Кодексу.

9.5. Зміни та доповнення до Кодексу вносяться за рішенням Вченої ради Університету та затверджуються наказом начальника Університету.

Контроль за виконанням вимог Кодексу несуть посадові особи університету, відповідно до їх функціональних обов'язків.

Начальник наукового центру проблем виховання доброчесності та запобігання корупції у секторі безпеки та оборони
полковник



Павло ЖУК